

OBRTNI VESTNIK

STROKOVNI LIST ZA POSPEŠEVANJE OBRTI IN ZAŠČITO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE

»OBRTNI VESTNIK«, SPLOŠNO VELJAVNO IN NEODVISNO GLASILO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE, IZHAJA 1. IN 15. V MESECU // STANE CELOLETNO DIN 40.—, POLLETNO DIN 20.—, POSAMEZNA STEVILKA DIN 2.— // ZAKLJUČEK REDAKCIJE 10. IN 25. V MESECU. // NEFRANKIRANI DOPISI SE NE SPREJEMAJO. // ROKOPISI SE NE VRAČAJO. // PRISPEVKI SE NE HONORIRAJO. //

»OBRTNI VESTNIK« PRINASA OBJAVE, RAZGLASE IN VESTI VSEH OBRTNIH ORGANIZACIJ IN UPRAVNIH OBLASTI KRALJEVINE JUGOSLAVIJE TER NAJVAŽNEJŠE VESTI IZ INOZEMSKEGA OBRTNIŠKEGA SVETA. // UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA ŠTEV. 4. TELEFON 35-23. // PONATISI DOVOLJENI // Z NAVEDBO VIRA. // OGLASI IN MALI OGLASI PO STALNEM CENIKU. //

XXII. LETNIK.

V LJUBLJANI, 1. MARCA 1939

ŠTEV. 5

Starostno zavarovanje obrtništva

Zahteve našega obrtništva za izvedbo njihovega obveznega starostnega zavarovanja so že stare. Prve poizkuse zasledimo že pred 80. leti. Vendar se tedaj še ni kazala tako nujna potreba po dokončni ureditvi tega vprašanja, kakor pa danes. Rezultat teh poizkusov je pri nas v Ljubljani »Bolniška blagajna samostojnih obrtnikov«, ki je lansko leto praznovala svoj 50 letni obstoj in ima v tem času zaznamovati plodonosne uspehe na polju socialnega skrbstva in zdravstvene zaščite med ljubljanskim obrtništvom.

Posamezni poizkusi pri nekaterih obrtniških društvih, da celo tudi pri prisilnih združenjih niso dosegli pravega cilja, čeprav so razni starostni podporni fondii teh organizacij mnogokrat lajšali in še lajšajo bedo v starosti onemoglih naših tovarišev. Razumljivo je, da se resno misleč obrtniški tovariši ne more zadovoljiti s takim, dovolite mi ta izraz, krpanjem naše socialne pomoči. Prav zaradi teh dejstev je nastala odločnejša zahteva po dokončni definitivni obvezni ureditvi tega vprašanja. Zveza obrtnih društev za dravsko banovino je pred leti znova načela to vprašanje v konkretniji obliki in je končno našla tudi odziv med bratskimi organizacijami ostalih pokrajin naše države.

Enotni in složni zahtevi celokupnega obrtništva Jugoslavije je slednjič ugodil tudi zakonodajalec, ki je v zaščito teh interesov vstavil posebno določilo v paragraf 384. obrtnega zakona iz leta 1932.

Od tedaj nam poteka že sedmo leto, vendar do izvedbe tega zakonitega določila še nismo prišli, čeprav zahteve od strani obrtništva tudi vso to dobo niso prenehale.

Povsem nepričakovano pa nas je dohitel predlog, ko se je lani pred parlamentarnimi volitvami hotelo uzakoniti novo uredbo o starostnem zavarovanju obrtništva. Preudarnosti in razsodnosti naših zastopnikov in za to poklicanih institucij gre zahvala, da ta uredba ni bila že uzakonjena in se je upošteval predlog, da poda obrtništvo svojo izjavo k načinu izvedbe gori omenjene uredbe, predno se ista uzakoni. Sedaj je stvar v razpravi. In kakor vedno, kadar se hoče uvesti kaka novost še bolj pa tedaj, kadar je z njo v zvezi tudi gotov prispevek, so vstali tudi sedaj izza kulis vsemogoči preroki, svetovalci in zaščitniki, ki se znajo tudi dovolj potruditi, da omalovažujejo in zapostavljajo dobro stvar. V naši stvari pa imamo za odločati o načinu izvedbe one ustanove, za katero smo iz lastnega nagiba porabili že mnogo črnih in toliko več besed, da bi jo končno tudi izvedli. Zavedati se moramo, da je zahteva po starostnem zavarovanju in socialni zaščiti obrtništva izšla iz nas samih, da smo tudi imeli že ponovno priliko konkretnije govoriti o stvari in da leži pred nami celo sklep, ko smo se v okviru svojih prisilnih in prostovoljnih organizacij izjavili, da želimo imeti predvsem izvedeno starostno zavarovanje; bolniško zavarovanje smo pa, zaradi preobčutne obremenitve, ki bi sledila iz tega zavarovanja, odložili na poznejši čas.

Kakor rečeno, ta uspeh nas samih, ko se nam sedaj nudi izvedba starostnega zavarovanja, ki bi lahko bila že pred leti uresničena, ni po godu marsikaterim nezadovoljnejšem in demagogom. Sila velike skrbi posvečajo sedaj temu vprašanju in dvigajo strahove o težkih obvezah in malenkostnih pridobitvah. Vsem tem in onim, ki so še v dvomih nad koristjo predvidene ustanove bomo skušali v eni prihodnjih števil s številkami dokazati njih nepoznanje stvari. Zaenkrat jih samo pozivamo, naj pre-

Obrtništvo in znanstvo

Že v začetku 18. stoletja se je razmotrivalo o sodelovanju med obrtništvom in raznimi vedami in to iz različnih vidikov. Na eni strani se je podčrtavala važnost poznavanja elementarnih pojmov v prirodoslovnih vedah, na drugi pa so se forsirala ekonomsko-socialna razmotrivanja.

To obojestransko sodelovanje ni prenehalo niti dandanes kljub dejstvu, da se industriji kot sodobnemu pojmu kapitalistične produkcije posveča vsestranska pažnja v pogledu tehničnih in ekonomskih ved. V pogledu obrtniškega preporeda, njegove tehnične usposobljenosti in prilagoditve duhu časa prednjači v zadnjem času Nemčija.

Ozrimo se nekoliko na obča vprašanja, da nam bo ta problem jasnejši.

Kadar govorimo o znanstvu in obrtništvu moramo upoštevati ta le dejstva: a) znanstvo kot predpogoj za pravilno izučitev obrta, b) znanstvo kot pomožno sredstvo za razvoj in obči napredek obrtništva.

Misel, da je za samostojno obrtniško delo kot osnovno obliko gospodarske produkcije dovolj ročna spretnost brez poznavanja splošnih principov v pogledu materiala, njegovih fizičnih lastnosti, kemijskega sestava in mehaničnih sprememb je že davno ovržena. Da je temu res tako, Vam bo pritrtil vsak, še tako star obrtnik, ker je kljub svoji veliki ročni spretnosti prišel do spoznanja, da brez podlage iz napredne znanosti nima izgleda na razvoj in uspeh v konkurenci z onimi sposobnejšimi mojstri, ki razpolagajo s širšim splošnim znanjem.

Pri tem spoznanju se nam vsiljuje vprašanje, kako in koliko vpliva znanstvo na ustvarjanje potrebnega splošnega znanja za čim uspešnejše opravljanje poedinega obrta.

Znanstvo je danes tisti faktor, ki ga obrtništvo ne sme zanemarjati. Dejstvo je, da mora sodobno obrtništvo obvladati splošno znanje in vsaj osnovne principe fizike, kemije, matematike, geometrije, mehanike itd. Poleg teh pridejo v poštev še mehanska in kemijska tehnologija pri proučevanju materiala in zmožnost ekonomskega izrabljanja naravnih sil za potrebe človeške delavnosti.

To osnovno znanje iz poedinih panog si pridobi posameznik v strokovno nadaljevalnih šolah in tečajih, ki so namenjeni splošnemu strokovnemu napredku obrtnika. Naravno je, da se v teh šolah vsled kratko odmerjenega časa ne more doseči vsestranskega znanja, ali je res, da se v njih nudijo zdrave osnove, na katerih se gradita nadaljna splošna in strokovna izobrazba. V novejšem času se odvijajo višje obrtne šole, ki zasledujejo cilj, da na znanje pridobljeno v obrtno-nadaljeval-

nehajo s svojim razdiralnim delom med obrtništvom.

Ako smo delodajalci, med njimi predvsem mali obrtniki, bili sposobni, da brez ugovora in odpora pomagamo z lastnimi prispevki izvesti starostno zavarovanje delavstva, potem se pač moramo sramovati, da še premišljamo, ali bi, ali ne bi oživotvorili starostno zavarovanje za nas, ki bo nam in našim potomcem slejkoprej v veliko skupno korist.

Danes leži pred nami le eno vprašanje, in to je: v kakih oblikah in kako se mora izvesti starostno zavarovanje obrtništva.

nih šolah grade širše znanje iz vseh potrebnih ved, a prav posebno onih, ki so za poedine obrtne stroke neobhodne in važnejše.

Vse učne ustanove, katerih cilj je, da obrtništvo strokovno usposablja, pomagajo, da obrtništvo polagoma a sigurno prehaja iz primitivizma v višjo, naprednejšo fazo produkcije, ki mu zagotavlja večji izgled na uspeh in pravi razvoj.

Ne smemo v tem pogledu pričakovati čudežev čez noč. Z optimizmom lahko gledamo v bodočnost obrtništva, ki bo z dovoljnim znanjem preživelo in premagalo težkoče, s katerimi se danes bori za svoj obstanek.

Jasno je, da rokodelci, ki je brez zanimanja za izsledke človeškega razuma, nima izgleda na prosperiteto in niti na obstanek.

Drugo vprašanje je, v koliko more znanost kot pomožno sredstvo sodelovati v razvoju obrtništva. To vprašanje je sodobno in prihaja v poštev takrat, ko znanost dejansko nudi obrtništvu nove rezultate raziskavanj in mu daje tudi potrebna navodila za njihovo praktično uporabo, ali pa, kadar proučuje ekonomsko socialne probleme, od katerih je obrtništvo kot posebna oblika produktivnega gospodarstva odvisna.

Pri prvem slučaju prihajajo v poštev rezultati raziskovanj na polju fizike, kemije vezane z matematiko itd., ki kažejo na pravilno obdelavo predmeta in izkoriščanje naravnih sil v kateremkoli pogledu za potrebe obrtne delavnosti. Izsledki modernega napredka znanosti so v tem pogledu mnogostanski in lahko trdimo, da koristijo vsemu obrtništvu.

Na drugi strani pa ekonomija kot znanost pomaga obrtništvu s tem, ko mu ustvarja teren za prodajo poedinih obrtniških izdelkov tam, kjer so isti najpotrebnejši. Priznati moramo, da najdemo v ekonomiji, zlasti v tistem delu, ki se naslanja na staro klasično šolo, mnogo pogršk ravno v pogledu obrtništva, a prav tako naletimo na velike zablode obrtništva v pogledu ekonomske vede.

Zaradi teh nepovoljnih činiteljev je jasna potreba po ustvarjanju novih vidikov, v katerih se bodo skladala naziranja ekonomov z naziranjem obrtnikov. Če se bo v tem pogledu dosegla harmonija, se bo tudi poglobilo in razširilo sodelovanje med znanstvom in obrtništvom.

Da pa se to doseže, je potrebno, da naši nacionalni ekonomski pridejo v stik z obrtništvom samim in včasih stopijo tudi v obrtniško delavnico, da tam na licu mesta proučijo in spoznajo težave in napore, s katerimi se mora boriti dandanes naš obrtnik.

Zveza obrtnih društev za dravsko banovino je k temu vprašanju sporazumno s svojim članstvom podala svojo izjavo, ki naj bi služila v pomoč k povoljni rešitvi tega vprašanja.

Prepričan sem, da je enakega mišljenja o tem vprašanju ogromna večina slovenskega obrtništva, in v zadoščenju mi je, da se je tudi Obrtni odtok Zbornice za TOI v Ljubljani kot najvišji forum solidariziral v skupnih predlogih. Želim, da bi se to vprašanje v bodočih razpravah brez ozira na demagoške besede rešilo in izvedlo v duhu želj in koristi celokupnega obrtništva Jugoslavije.

Jos. Rebek

Vesti zadnjih dveh tednov

Zunanji minister dr. Cincar-Marković je sprejel novinarje ter jim v posebni izjavi podal smernice svoje zunanje politike. Naglasil je, da ostaja zunanja politika Jugoslavije, kakor je tudi razvidno iz deklaracije vlade v skupščini, popolnoma nespremenjena. Jugoslavija je gojila z vsemi državami dobre odnose, zlasti pa s svojimi sosedi. Ugodni rezultati te politike tudi niso izostali. Zlasti so se pokazali v zboljšanih gospodarskih odnosih z Nemčijo in Italijo. Vsa njegova prizadevanja bodo veljala tudi v bodoče ohranitvi miru. Na koncu svoje izjave je zun. minister dr. Cincar-Marković naglasil svojo željo, da bi tisk podpiral njegova prizadevanja. V svoji diplomatski praksi se je do dobra prepričal, kako koristno je sodelovanje tiska pri vodstvu zunanje politike.

Gotovi krogi so izjavo o solidarnosti Velike Britanije in Francije, ki jo je dal Chamberlain pred dnevi v spodnji zbornici, ponovno skušali podcenjevati ali omejiti. Solidarnost obeh narodov in držav je popolna in vsestranska. Vsak poskus njenega podcenjevanja je obžalovanja vreden. Velika napaka je pripisovati Chamberlainu, ki je o tej solidarnosti podal kratko, a zato skrajno jasno izjavo, kakršnekoli rezerve. Obisk prezidenta francoske republike koncem prihodnjega meseca v Londonu bo dal ponovno priliko za viden izraz solidarnosti med obema narodoma in državama.

Finančni minister Simon je v angleški zbornici izjavil, da bo londonska vlada na podlagi svojih pooblastil za organizacijo angleške obrambne moči razpisala posojilo v višini 800 milijonov funtov. Na podlagi tega posojila bo Anglija zgradila še 2 drednota, da bo v gradnji 9 ladij-velikank. Anglija pa bo zgradila tudi celo vrsto novih manjših in pomožnih ladij.

V angleški spodnji zbornici je bil sprejet zakonski načrt o posojilu Češko-Slovaški v tretjem branju. Za posojilo je glasovala tudi delavska stranka. Njen poslanec Henderson je poudaril, da glasuje njegova stranka za posojilo, ker smatra za potrebno, da se pomaga malemu, a plemenitemu narodu, ki se mora boriti z velikimi nesrečami. Glasuje pa tudi zato, ker lahko pridejo v podobni položaj tudi drugi mali narodi. Mir v srednji Evropi bo zavladal le, če se bo Vel. Britanija živo zanimala za usodo malih narodov.

Združene ameriško-češkoslovaške organizacije v New Yorku so naslovile na predsednika republike dr. Hacho in ministrskega predsednika Berana spomenico, v kateri zahtevajo da vzdržuje Češko-Slovaška z Združenimi državami Sev. Amerike prijateljske gospodarske kulturne in politične zveze, ker bi sicer vse čl. organizacije v Ameriki nastopile proti sedanjemu režimu na Češko-slovaškem.

Nemčija more po angleških podatkih napraviti vsak mesec 1200 vojni letal. Danes ima Nemčija skoraj 10.000 letal, Anglija 7100, Rusija 7000, Italija 4000, USA. 3500, Japonska 3100 in Francija 2700 letal.

O prvih dveh sejah stalnega sveta Balkanske zveze je bilo izdano uradno poročilo, ki pravi, da je svet proučil vsa mednarodna vprašanja preteklega leta in ugotovil popolno soglasje glede interesov balkanskih držav. Svet je tudi razpravljal o solunskem sporazumu in poudaril željo balkanskih držav po miroljubni politiki.

Čitajte in širite
OBRTNI VESTNIK!

Čemu esperanto Slovincem

Usoda vseh malih narodov je bila v zgodovini vedno več ali manj odvisna od sile in volje velikih narodov. Mali narodi so pogosto postali žrtve imperialističnega pohlepa velikih, ki so jih deloma pogazili, deloma asimilirali.

Danes, ko se človeštvo vedno bolj in bolj prebujajo, so se tudi mali narodi začeli zavedati svoje tragike, da so majhni in sprašujejo se, ali je res nujno in potrebno, da morajo biti podrejeni in odvisni od velikih. Pogled v naravo in v življenje nam izpričuje, da morejo poleg velikih tvorb živeti tudi male.

Mi Slovenci smo mal narod, naše ozemlje leži na zelo perečem delu Evrope in tvori prehod na vse strani. Posebno danes se zavedamo, da je to bilo, je in morda bo še usodno za nas.

Znan je pregovor: »Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal.« Ta izrek velja zlasti za današnjo dobo in čas, posebno mi Slovenci bi si ga morali zapomniti. Skrajni čas bi bil, da bi se združili na vseh poljih, da bi šli vsaj odslej složno v bodočnost. Slovenci moramo postati bolj samozavestni, ponosni na svojo kulturo, na svojo zemljo, svesti si moramo biti svoje moči. Pokazati moramo, da smo enakovredni drugim večjim ali celo največjim narodom na svetu.

V dosego teh naših bodočih stremljenj nam more prav dobro služiti nevtralni, mednarodni Esperanto, ki je last vseh, velikih in malih. Esperanto, ki ni samo jezik za posredovanje med filatelisti in trgovsko sredstvo, kakor jih mnogo nepoučenih misli, je predvsem važen kulturni činitelj.

Esperanto je tisti, ki je v stanu probuditi našo zavest. Potom njega se moremo poglobiti v mišljenje in delovanje drugih izven mej našega tesnega okvira. Videli bomo, da drugod prav tako delajo, kakor pri nas, da so prilike sorazmerno iste, da so na isti stopnji kulture kakor mi. S pomočjo Esperanta bomo tudi mi pokazali svetu našo močno literaturo, umetnost, naše šege in običaje. Dvignili bomo tujski promet, kajti z esperantskimi izdajami imamo možnost prodreti v svet, ki naše lepe zemlje še ne pozna.

Pa tudi svoje lastno duševno obzorje si lahko razširimo z esperantskim jezikom. Dostopna nam bo beletristična, strokovna in znanstvena literatura najrazličnejših ras in narodov sveta. Brez znanja tujih jezikov moremo prodreti v znamenitosti neznanih dežel, najti prijatelje, somišljenike, ki nam bodo pomagali z nasveti in z delom.

Kako zelo je pomemben Esperanto iz nacionalnega vidika izpričuje dejstvo, da, ako rabiš v občevanju s tujerodcem mednarodni jezik, si mu popolnoma enakopraven. Dočim si podrejen tujerodcu in od njega odvisen, ako govoriš ti njegov jezik. Vzemimo samo glavne evropske jezike in nas Slovence. Če govoriš z Nemcem nemški jezik, je Nемец nad teboj. Ako pa govoriš z njim jezik, ki ni ne tvoj, ne njegov, sta si enaka. Mi esperantisti težko ločimo med seboj pripadnike raznih evropskih narodov, ki govorijo dobro in pravilno esperantski jezik.

Z razvojem tehnike so prodrli v živ jezik novi izrazi in pojmi. Te so sprejeli skoro vsi jeziki v Evropi in tudi izven nje, tako, da imajo danes živi jeziki že čedalje več skupnih besedi. In Esperanto je sinteza vsega tega, ne umetna tvorba, temveč živ razvoj. Po svojem duhu in slogu je zelo blizu nam Slovanom, rojen je na slovanski zemlji. Pa še to veliko prednost ima, da se nam ni treba mučiti z dolgoletnim študijem. Prihrani nam tudi učenje mnogih tujih narodnih jezikov.

Zato, Slovenci, oprimumo se Esperanta! Zlasti Vam, obrtnikom, ki danes ne obvladate mnogo tujih jezikov, bo znanje esperantskega jezika v velik prid.

Poravnajte naročnino za OBRTNIŠKI KOLEDAR 1939

Seja obrtnega odseka Zbornice TOI v Ljubljani

Seja obrtnega odseka Zbornice za TOI v Ljubljani in seja širše uprave Zavoda za pospeševanje obrta iste Zbornice sta se vršili v četrtek dne 16. februarja t. l. ob polnoštevni udeležbi članov. Predsednik g. Ogrin je podal daljše poročilo o zadnjih dveh letih dela obrtnega odseka v sedanji sestavi. V tem poročilu se je dotaknil vprašanj autonomije obrtnega odseka, obrtnega nadaljevalnega šolstva, obrtniškega zavarovanja, reorganizacije združenj, šušmarstva in bodočega obrtnega doma v Ljubljani. Nato je podal tajnik dr. Pretnar poslovno poročilo in poročilo o izvršenih sklepih od zadnje seje obrtnega odseka. V poročilu je omenil predpise o poslovanju in ravnanju s poslovnimi knjižicami, uredbo o občinskih hranilnicah, uredbo o vojnih invalidih, pravilnik o ustanovah človekoljubnega značaja; nadalje važnejše konference in ankete, ki so se vršile novembra v Zagrebu, decembra v Beogradu zaradi obrtniškega zavarovanja, anketo kr. banske uprave o kolektivnih pogodbah v zvezi z vprašanjem pobijanja nelegalnega obratovanja, zbornične ankete v Ljubljani, Celju in Mariboru zaradi obrtniškega zavarovanja in gradbenih obrtov; nadalje je poročal o intervenciji mariborskih zborničnih svetnikov pri mariborskem županu dr. Juvanu v zadevi izvrševanja rokodelskih del v lastni režiji s strani mariborske občine. Poročili sta se v zvezi z dodatnim poročilom g. Kavke o obisku pri tedanjem ministru za trgovino in industrijo ung. Kabalinu in v zvezi s poročilom o izvršeni reviziji pri združenju oblačilnih strok v Ormožu vzeli na znanje. Med obrtno-pravnimi zadevami se je obravnavalo vprašanje ustanovitve obrtne nadaljevalne šole v Kropi; likvidacija okrožnega odbora obrtniških združenj v Mariboru; vprašanje združitve nekaterih obrtnih združenj, ki to sama želijo; nadalje vprašanje delokroga vodovodnih in kanalizacijskih instalaterjev; zahteva po po- višanju števila vajencev v precizni mehaniki stroki; vprašanje šolskih izostankov vajencev v obrtnih nadaljevalnih šolah in končno vprašanje ustanovitve pomočniške izpraševalne komisije v Mariboru za vajence, ki so se izučili v neobrtnih podjetjih oz. delavnicah. Nato je po kratki debati odsek sklenil, da se glede na izdano uredbo o opravljanju manjših zidarstev, tesarskih in kamnoseških poslov sprosi kr. banska uprava, naj bi se v Sloveniji ne omogočilo izvajanje teh manjših gradbenih poslov, ker zato ni stvarne potrebe. Sprejel se je nato osnutek pravilnika za strokovne odseke pri skupnih združenjih obrtnikov in se je sklenilo, da se glede imenovanja zastopnikov v šolske odbore obrtnih nadaljevalnih šol zaslusijo prizadeta pristojna združenja. Sledila je obširna debata glede načrta uredbe o zavarovanju obrtništvu.

V tej debati je podal g. Rebek v imenu Z.O.D. pismeno izjavo, ki jo je sprejela Zveza z dopolnili na širši seji v Celju, g. Kavka pa je v imenu Zveze slov. obrtnikov podal mnenje svoje organizacije o načrtu uredbe. V nadaljni razpravi so sodelovali skoraj vsi člani odseka. Iz celotne razprave je izzvenela popolna soglasnost in se je konč-

no sklenilo, da se zbero in proučijo vsi predlogi poedinih združenj, nakar bo odsek na svoji prihodnji seji zavzel dokončno stališče o tem važnem vprašanju, ki se tiče prihodnosti obrtnega stanu.

Seja se je popoldne nadaljevala in je na njej g. Šimenc prebral v imenu večine odseka vlogo, nanašajočo se na autonomijo obrtnega odseka. G. Igljič pa je v imenu manjšine odseka prebral naslednje vprašanje na predsednika odseka g. Ogrina.

»Opirajoč se na dejstva in izhajajoč iz vidika želj slov. obrtništvu, da se izvedejo čim širše avtonomije Zborničnih odsekov, si dovoljujemo staviti vljudno vprašanje, da li Vam je gospod predsednik poznano stanje te zadeve? V kolikor še morda ta problem ni v teku pretresanja odnosno rešitve, prosimo, da se to delo pospeši in po možnosti tozadevno upošteva svojedobni Vaš predlog, čeprav isti ni bil ne na seji širšega niti na seji ožjega odseka sprejet.

V soglasju z zastopniki Zveze slov. obrtnikov, smo — podpisani kot zastopniki Zveze obrtnih društev za dravsko banovino, da se razprava o razširjenju avtonomij pospeši in dokončno reši in sicer najkasneje do prihodnjega plenuma, tako, da bi isti zamogel najmanj 14 dni preje predhodno razpravljati in sklepati.

Ako pa se proti našemu pričakovanju to ne bi izvedlo, si pridružujemo pravice do tozadevnih konsekvenc.

Predsednik g. Ogrin je izjavil, da bo o obeh izjavah poročal na seji zborničnega predsedstva, ki se je vršila dne 20. februarja t. l. Po daljši debati o problemu šušmarstva, za katerega bo ponovno treba zainteresirati odločujoča oblastva s konkretnimi predlogi, se je končno seja zaključila.

Tej seji takoj sledeča seja širše uprave Zavoda za pospeševanje obrta je obravnavala načrt pravilnika bodočega skupnega zavoda za pospeševanje obrta, v katerem naj bi se združile vse institucije v Sloveniji, ki že danes sodelujejo pri delu za pospeševanje obrta. Po predlogu se je ta načrt pravilnika nekoliko popravil. Sledilo je poročilo predsednika g. Ogrina o pripravah za letošnjo veliko obrtniško razstavo, ki naj bi se vršila v jeseni v Ljubljani. Od bor za prireditev te razstave je imel dve seji, na katerih so se formirale razne sekcije, ki bodo kmalu začele z delom. Za propagando razstave naj bi letos po predlogu predsednika zopet začel izhajati »Obrtniški glasnik«, ki naj bi prinašal vsa potrebna obvestila o tej razstavi. Obravnavalo se je tudi vprašanje nastavitve inženerja, ki naj bi vodil vse priprave za to razstavo in je bil v to svrhu pooblaščen predsednik g. Ogrin, ki naj pripravi proti predhodnemu sklepu. Odobril se je nato predlog za imenovanje uprave v poslovalnici zavoda v Mariboru in se je sprejelo tudi poročilo o računskem zaključku zavoda za leto 1938. Po sprejetih poročilih predsednika g. Ogrina in tajnika dr. Pretnarja o delu zavoda v zadnjih mesecih so se končno obravnavale številne prošnje za podpore, med katerimi so bile nekatere ugodno rešene.

Izlet v Milano

Zveza obrtnih društev za dravsko banovino v Ljubljani priredi ekskurzijo z modernim izletnim avtobusom na milanski velesejem od 22.—25. aprila 1939.

Izletniki si bodo po ogledu velesejma pod vodstvom milanskega vodnika ogledali znamenitosti milijonskega mesta. Med potjo si bodo ogledali Benetke z znamenito cerkvijo Sv. Marka, Doževo palačo in drugo. Na povratku si bodo ogledali v Veroni znamenito areno, v Padovi cerkev Sv. Antona, v Trstu akvarij itd. Celokupna vožnja stane za osebo nekaj okrog 400.— Din. Podrobni program in natančne cene bomo objavili v prihodnji številki in v dnevnem časopisu v začetku marca. Prijaviti se je treba najkasneje do 10. aprila Zvezi obrtnih društev za dravsko banovino v Ljubljani, Sv. Petra c. 4. Vsak prijavitelj mora poslati dve sliki in naslednje podatke: Ime in priimek, ime očeta, dekliško ime matere, poklic, kraj in datum rojstva ter stalno bivališče. Vsi prijavitelji, ki ne spadajo pod območje ljubljanske policije, morajo imeti od pristojnega sreskega načelstva dovoljenje, da lahko potujejo s kolektivnim potnim listom v Italijo. Vse informacije daje Zveza obrtnih društev Ljubljana, Sv. Petra c. 4. Telefon 35—23.

Posvetovalnica

Vprašanje: Postal bi rad ključavničarski mojster v malem, ne da bi imel pomočnika ali vajenca. Delam že 10 let kot pomočnik. Ali moram tudi za obrat v malem obsegu položiti mojstrski izpit?

Odgovor: Obrtni zakon predvideva obrt v malem le pri zidarstvi, tesarski in kamnoseški stroki. Za opravljanje samostojnega obrta, v Vašem primeru ključavničarskega, morate položiti mojstrski izpit iz ključavničarske stroke, čeprav nameravate delati sami, brez pomočnika in vajenca.

Vprašanje: Sem mizarski mojster in delam z enim pomočnikom. Poleg njega dela pri meni tudi moj oče, ki pa ni prijavitelj. Moj brat je pri meni kot vajenec. Želel bi imeti še enega vajenca. Ali morem to storiti, ne da bi očeta prijavitelj kot pomočnika? Moj brat je delal že od mladih let pri očetu, pri vojaki je bil 14 mesecev zaposlen v delavnici, pri meni pa je tudi že 9 mesecev vajenec. Ali ga morem oprostiti?

Odgovor: Pravico do zaposlitve dveh vajencev imajo tisti mojstri, ki zaposlujejo dva pomočnika, ki pa morata biti tudi oba prijavitelja. Brata lahko osvobodite vajeniške učne dobe šele po prestani predpisani učni dobi, ki se računa od dne pravilne prijave. Poskusite pa lahko, da se Vašemu bratu čas, ki ga je prebil v učenju pri očetu, če je bil prijavitelj, šteje v učno dobo po § 261. zakona o obrtih. To dosežete tako, da Vam pristojno združenje odnosno občina potrdi od očeta izdano učno izpričevalo, ki ga nato s prošnjo za priznanje celotne že prestane učne dobe vložite na občno upravno oblast I. stopnje.

Obrtna higijena

Predno gre človek spat se mora umiti. Umiti si mora vse telo in očistiti zobe. Le tako bo užival zdravo in mirno spanje. Večerno umivanje je važnejše kakor jutranje. Zjutraj nam zadostuje poliv hladne vode, ki nas osveži, zvečer pa se moramo očistiti prahu in druge nesnage, ki se je tekom dneva nabrala na telesu. Največ nesnage se nabere v ustih, med zobmi. Ti ostanki se zbirajo in začno gniti in bakterije razjedajo zobe. Za umivanje zob je najboljši zobni prašek. Vendar pa je pri rednem čiščenju dovolj mlačna voda in ščetka. Enkrat na mesec pridenite vodi nekoliko soli. Sol zelo lepo čisti zobe, toda tudi razjeda emajl, zato je ne smemo uporabljati prepogosto, ker bi sicer zobem več škodovala kakor koristila.

Predavanje

Jugoslovensko-bolgarska liga v Ljubljani priredi dne 9. marca t. l. ob 20. uri zvečer v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti 22 predavanje o bolgarski socialni zakonodaji.

Vstopnice se dobe od 1. marca dalje v društvenih prostorih Jugoslovensko-bolgarske lige v Gradišču št. 14 I. nadstropje, dnevno od 16. do 18.

VAŽNO!

Naročnina za „OBRTNI VESTNIK“ v letu 1939 znaša din 40.—. Vsak naročnik in redni plačnik je zavarovan za slučaj nezgode v višini din 5.000.—.

NA PONOVA VPRASANJA NAŠIH CENJENIH NAROČNIKOV GLEDE BREZPLAČNEGA NEZGODNEGA ZAVAROVANJA PONAVLJAMO:

POGOJA STA SAMO: PLAČANA NAROČNINA ZA LETO 1939 Z VSEMI MOREBITNIMI ZAOSTANKI IZ PREJSNIH LET IN IZPOLNITEV PODATKOV NA ZADNJI STRANI POLOŽNICE, KI SMO JO PRILOŽILI NOVOLETNI ŠTEVILKI »OBRTNEGA VESTNIKA«.

Radi točnega in hitrejšega poslovanja prosimo, da se pri event. reklamacijah sklicujete na številko, ki je označena na vsakem naslovu.

Poravnajte zaostanke! — Nakažite denar za naročnino čimpreje!

Zanatska banka kralj. Jugoslavije a. d., Beograd

Zanatska banka Kraljevine Jugoslavije A. D. Beograd sklicuje v nedeljo dne 19. marca 1939 ob 9. uri dopoldne redni zbor delničarjev, ki bo v bioskopski dvorani Znanstvenega doma v Beogradu, Žorža Klemansoa ulica 1 s sledečim dnevnim redom:

1. Izvolitev delovodje, treh skrutinatorjev in treh overovateljev zapisnika zbora.

2. Poročilo upravnega odbora in predložitev bilance za 1938. leto.

3. Poročilo nadzornega odbora za leto 1938.

4. Odobritev bilance in poslovanja upravnega in nadzornega odbora za leto 1938.

5. Predlog o uporabi čistega dobička.

6. Volitev petih članov upravnega odbora, dveh članov nadzornega odbora in treh članov Poslovnega odbora Glavne podružnice v Zagrebu.

7. Reševanje o eventualnih predlogih v smislu čl. 28 bančnih pravil.

Delničarji, kateri se želijo udeležiti zbora, morajo v smislu člena 24 bančnih pravil deponirati svoje delnice najmanj sedem dni pred zborom in sicer na blagajni centrale Znanstvene banke Kraljevine Jugoslavije A. D. Beograd, Žorža Klemansoa ulica št. 1. ali na blagajni Glavne podružnice v Zagrebu, Ilica 49, podružnice v Ljubljani, Gajeva ulica 6, in podružnice v Sarajevu, Sime Milutinovića 2.

Delničarje Znanstvene banke se opozarja, da delnic za udeležbo na zboru ni potrebno deponirati osebno, temveč jih lahko pošljejo tudi po pošti, bodisi Centrali, Glavni podružnici v Zagrebu ali podružnicam v Ljubljani in Sarajevu ter bodo v zameno prejeli vstopnice za zbor

v smislu člena 24 bančnih pravil. Delničarji iz enega kraja, ki žele zboru osebno prisostvovati, morejo v izogib stroškov poslati delnice skupno v eni pošiljki. V vsakem slučaju pa morajo centrala in Glavna podružnica v Zagrebu, podružnici v Ljubljani in Sarajevu prejeti delnice vsaj sedem dni pred zborom delničarjev. UPRAVA.

Tečaj za ličarje in pleskarje v Ljubljani

Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za TOI v Ljubljani priredi strokovni tečaj za marmoriranje in imitacijo lesa za pleskarske in ličarske pomočnike. Tečaj se bo vršil v Ljubljani in se prične predvidoma 10. marca t. l., trajal bo okroglo tri tedne celodnevno. Po učeval bo poseben strokovnjak, ki ga je dal na razpolago Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Pragi, kjer poučuje na takih tečajih že dolgo vrsto let. Vabimo mojstre in pomočnike pleskarske in ličarske stroke, da se udeležijo tega tečaja. Prijavo s točnim naslovom je poslati Zavodu za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani najkasneje do 5. marca t. l. Prijavniki naj se radi pojasni o pogojih za sprejem v tečaj zglasijo v zborničnem uradu med uradnimi urami v Beethovnovi ul. 10., II. nadstropje, soba št. 27.

Zveza obrtnih društev za dravsko banovino

Zveza obrtnih društev za dravsko banovino je svoje predloge glede starostnega zavarovanja obrtništva, sprejete na širši seji dne 12. februarja v Celju dopolnila še z naslednjo točko: Smatramo, da je potrebno v vso previdnostjo obravnavati vprašanje, da-li kaže

uvesti tudi v podeželju obveznost zavarovanja, ker ob dejstvu, da so selski obrtniki, ki plačujejo zemljarino in zgradarino (v kolikor znaša ta več kot pavšal) oproščeni, preostanejo samo še socialno najšibkejši obrtniki, ki bodo komaj zmogli predpisane premije. Smo mnenja, da se razširi oprostitev po čl. 2. načrta tudi na obrtništvo v trgih in malih mestih, ki se poleg kmetijstva peča tudi s stransko obrtjo. Smatramo, da bi kazalo proučiti to vprašanje za podeželske obrtnike iz stališča fakultativnosti.

Obrtniki! širite svoj strokovni list!

Naročnino za „OBRTNI VESTNIK“ v letu 1939 so poravnali:

Ambrož Ivan, stroj. ključ. moj., Ljubljana;
Bavčar Franc, čevljar. moj., Ljubljana;
Bizjak Albin, čevl. moj., Maribor;
Boršič Stane, izd. kopit, St. Jurij;
Bračič Jožef, kovaški mojster, Cirku-ljana;
Buršič Fero, mehaničar, Krško;
Drobne Matija, pekov. mojster, Gorica pri Celju;
Franko Jožef, čevl. moj., Šk. Loka;
Glas Ivan, pekov. mojster, Pobrežje;
Gulič Dragotin, knjigov. mojster, Ljubljana;
Kober Franc, kroj. mojster, Cerknica;
Kernc Marija, dimnikarstvo, posestnica, Ljubljana;
Korošec Franc, urarski mojster, Ljubljana;
Kompan Ferdo, zidar. mojster, Šoštanj;

Kolar Ivan, kovaški pomočnik, Črna pri Prevaljah;
Korun Franc, čevl. moj., Gomiljsko;
Koropec Franc, sodavičar, Slov. Konjice;
Kranjc Franc, kolar. mojster, Loče pri Poljčanah;
Kunc Franc, miz. mojster, Ljubljana;
Kukovec Vinko, tesar. mojster, Celje;
Kuzman Friderik, kroj. moj., Nova cerkev;
Leč Ivan, soboslikar, Košaki;
Lončarič Franjo, krovec, Zagreb;
Ložar Miha, kovaški moj., Srednje Gammelne;
Marčinko Anton, kroj. mojster, Maribor;
Midorfer Alojzij, kroj. moj., Novo mesto;
Marn Josip, stroj. ključavničar, Primskovo—Kranj;
Meglič Ivan, ključ. moj., Ljubljana;
Otošec Josip, klepar in kotlar, Ljubljana;
Perovec Anton, mizar. mojster, Družmirje;
Praznik Anton, mesar. moj., Vel. Lašče;
Prevalnik Jože, kroj. moj., Črna pri Prevaljah;
Savelj Aleksander, stroj. ključavn., Vaneča—Puconci;
Slak Ludvik, kroj. moj., Dobrnič;
Sitar Jože, mizar. mojster, Domžale;
Sluga Josip, tapetnik, Ljubljana;
Stancer Josip, mizar. moj., Pobrežje;
Šmid Jože, čevljar. moj., Slov. Javornik;
Špendal Ignac, čevl. moj., Slov. Javornik;
Vodopivec Ivan, briv. moj., Tržič;
Vovk Ivan, čevl. moj., Ponikva;
Vovk Franc, zlat. moj., Ljubljana;
Zvab Leopold, meh. moj., Dol. Logatec.
(Nadaljevanje prihodnjic)

Dopisujte v „OBRTNI VESTNIK“!

Ob dvajsetletnici

Novi zakon je obenem predvideval ponovno registracijo vseh obstoječih obrtov, kar je dalo zbornici povod, da je izvršila od leta 1933. do leta 1935. dalekosežno perustracijo vsega obrtnega katastra. Obrtni zakon je vseboval po pretežni večini le splošne norme in odredbe in je bilo za njegovo praktično izvedbo potrebnih okrog stotine pravilnikov in uredb. Sestava teh uredb in pravilnikov tvori od te dobe naprej stalen predmet proučevanja zborničnega urada, da bi bili v skladu z našimi posebnimi prilikami. Ko je 3. avgusta 1932. izšla nova uredba o TOI zbornicah, se je tudi naša zbornica preuredila in prilagodila svoje poslovanje in sestavo novim predpisom. V teku prihodnjih dveh let so bili izdelani in sprejeti zbornični statuti ter poslovnik za zbornico, za razsodišče in za Zavod za pospeševanje obrti in na novo urejeno vprašanje penzijskega sklada. S tem je bila zgrajena in dovršena tudi notranja zgradba in organizacija poslovanja v smislu uredbe, kar je bilo že neodložljivo potrebno, ker so bili prejšnji predvojni predpisi že davno zastareli in niso več odgovarjali izpremenjenim razmeram.

Če tako motrimo ob dvajsetletnici naše narodne države kroniko dogodkov in gledamo nazaj, moramo ugotoviti, da smo veliko težav, neprilik in zapletljajev srečno prebrodili in da je razsodnosti gospodarstvenikov v dravski banovini uspelo, da so ohranili skupno in enotno interesno zastopstvo v naši zbornici za trgovino, obrt in industrijo, ki obsega vso dravsko banovino. To je že samo po sebi uspeh, ako pomislimo na razne kratkovidne poizkuse razdvajanja, cepljenja in ločitev, ki bi bili pozicijo zbornice samo poslabšali, a gospodarstvu kot celoti ne bi koristili.

Položaj zbornice je bil v celi povojni dobi izredno težaven, ker se je morala neprestano boriti proti enostranstvom, preuranjenim reformam pri vedni nestalnosti gospodarskih in poslovnih prilik ter nastopati proti izrednim ukrepom, ki jih je prinašal tok časa nagloma s seboj. Mnogokrat je bil naš glas nedobrodošel, dasiravno je zbornica pri tem vršila le svojo zakonito dolžnost, imajoč vedno pred očmi interes vsega gospodarstva ter njegovega napredka in razvoja. Zbornica je vedno in povsod zastopala ne samo načelo solidarnosti

pridobitvenih stanov, marveč tudi složnega sodelovanja in nastopanja z delavsko in kmetijsko zbornico. Bili so mnogokrat težki trenutki v obrambi proti pretiravanjem in neusmerjenostjo in bilo je treba polne odločnosti in borbenosti, da so se stvari zopet postavile na pravo mesto, upoštevali vitalni interesi naših stanov in iztirjena praksa zavrnila v zakonite meje.

Ako ob dvajsetletnici ocenimo pestro kroniko dogodkov in bilansiramo dosežene uspehe ter skušamo objektivno presoditi dosežene pridobitve, moramo priznati, da se je mnogo naših želja že uresničilo, da smo predvsem z lastnim naporom in lastno iniciativnostjo sami mnogo zgradili in pridobili, da se pa je v marsičem na neutemeljen način oviralo in oteževalo naš razmah. S pridobitvami preteklih dvajset let smo lahko zadovoljni. Razvoj in sedanje stanje trgovine in obrti pa ni v tej meri zadovoljivo. Njih napredek ovira cela vrsta nerešenih vprašanj. Mi smo se že skoro utrudili, ko ponavljamo dan za dnem isto pesem z naštevanjem teh vprašanj, za katere ne najdemo pravega razumevanja in odločne volje, da bi se jih rešilo in nedostatkom odpomogli. Nočemo ob dvajsetletnici raziskovati, kje leži krivda, ker gledamo naprej. Hočemo pa naglasiti nekoliko nujnih nerešenih splošno gospodarskih zadev, ki so program našega bodočega dela, ker doslej nismo uspeli, da bi jih rešili.

Orisali smo že, da s prilikami v našem železniškem prometu nismo in ne moremo biti zadovoljni. Tehnični zaostanek napram zunanjemu svetu je znaten in zahteva, da se stanje neodložljivo prične popravljati. Pa tudi v organizaciji našega poštnega prometa smo potratili mnogo časa brezplodno. Edini napredek je bila v dvajsetih letih montaža treh avtomatičnih central in zgraditev radio postaje, kar pa vse tudi danes že ne odgovarja več rastočim potrebam prometa. Nadaljnje avtomatiziranje mestnih central v Kranju, Celju, Ptujju in drugod se odlaga od leta do leta. Prilike v našem telefonskem prometu s prestolnico, Vojvodino pa tudi z Zagrebom so do skrajnosti nezadovoljive. Tolazi se nas z napravo telefonskih kablov, toda kljub pooblastilo, ki je bilo že predlanskim uzakonjeno, do danes to važno delo še ni izvršeno.

Izgublamo po nepotrebnem stomilijonske dohodke, ki bi jih imeli od tranzita, in to le zaradi neznatnih administrativnih težkoč, ki se umetno ustvarjajo. Pretirana štednja in fiskalizem v poštnem resoru ovira v neznosni meri gospodarski promet in ne moremo razumeti, zakaj se ne bi ustreglo gospodarskim potrebam vsaj tam, kjer se to da rentabilno doseči brez velikih investicij že s pristojbinami, ki jih plača stran-ka.

V vprašanju modernizacije našega cestnega omrežja se nahajamo po dvajsetih letih, ko so vsi naši sosedi že davno rešili to vprašanje, komaj na začetku javnih del. Neznatna popravila na enem delu gorenjske ceste niso v nikakem razmerju z investicijami, ki so bile izvršene po celi državi za gradbo modernih cest in komunikacij. Predvsem se vprašanje direktne avtoceste do Kvarnera ne premakne z mrtve točke. Smatramo, da sedaj, ko je v uredbo zasigurana finančna hrbenica cestnih javnih del in je njihovo finansiranje postalo neodvisno od vsakoletnih proračunskih sredstev, ni nobenega razloga več, da se odlaga s pričetkom tereških del v obljubljenem obsegu, kakor to vedno intenzivnejši motorni promet na naših cestah neobhodno potrebuje. Sklicujemo se na program del, ki ga je razvil minister za zgradbe ob priliki kongresa cest in v prisotnosti predsednika vlade meseca junija v Ljubljani. Njegov program sprejemamo v celoti in ker smo že sprejeli s 1. julijem tudi bremena za njihovo izvedbo, smo opravičeno pričakovali, da se bo z delom pričelo. Tekom lanske jeseni bi bili ob lepem vremenu lahko zaposlili tisoče delavnih rok in popravili vsaj v neposredni okolici mest vir cestnišča, toda namesto tega se pričetek del odlaga na nedoločen čas, medtem ko postaja stanje naših cest vsak dan bolj obupno in se jih inozemski tranzit v velikem loku izogiba. Niso torej samo lokalni interesi, marveč tudi važni mednarodni gospodarski interesi, ki zahtevajo izvedbo modernizacije cest brez odlašanja.

Tretji element, ki je za sanacijo našega gospodarstva potreben, je vzpostavitev stvarne likvidnosti naših denarnih zavodov. Stanje našega denarstva je nenormalno, ker obilujejo na eni strani z velikimi zalogami gotovine, ki so petkrat večje kot pred vojno, ker si zaradi nepreračunljivosti vlagateljev ne upajo

ta denar trajneje investirati. Na drugi strani pa so se posli in zaslužek tako zelo skrčili in se je moglo ravnovesje ustvariti le na račun starih vlagateljev. Prehod s blokiranih na svobodne račune napreduje prav polagoma in ovira uresničitev marsikatere dobre gospodarske zamisli in načrta. Vlada je zaradi tega tudi letos podaljšala rok za vlaganje prošelj za odlaganje plačil, končno pa je morala izdati še posebno uredbu o počeku kot trajni instituciji za naše denarstvo.

Ostali obetani ukrepi od strani Narodne banke in poštne hranilnice niso izpeljani v tej meri, da bi se moglo govoriti o likvidnosti naših denarnih zavodov. Pridobitne zadrage je medtem težko zadela že uredba o likvidaciji kmečkih dolgov, ki je konzumirala blizu sto milijonov rezerv. V okviru današnje revije se ne moremo spuščati v podrobnosti.

Vidimo torej, da čaka na vseh poljih še ogromno važnega dela, ki se mora izvršiti poprej, ako se hoče, da bi si gospodarstvo zopet pomagalo. Zunanjepolitični dogodki zadnjih mesecev zahtevajo, da se politične in gospodarske prilike v naši državi pospešeno konsolidirajo, a to bomo dosegli le z intenzivnim in vztrajnim gospodarskim delom. Zbornica je pripravljena enako, kakor je bila doslej vsa leta od zedinjenja do danes, tudi v bodoče, da sodeluje in pripomore, da bi se vsa ta vprašanja čim uspešneje rešila. Zbornica dobro ve, da le solidno zgrajeno in temeljito fundirano gospodarstvo daje v današnjih časih državi kot celini ono odporno moč, ki jo narod želi in potrebuje in ji je v današnjih časih neobhodno potrebna. Vsi smo poklicani, da na tem velikem delu sodelujemo in tudi želimo, da se nam to sodelovanje v okviru naše zbornice pa tudi v vseh drugih javnih funkcijah stvarno omogoči. Le s složnim napetjem vseh sil, z združenimi naporji in vztrajnim delom bomo nadoknadjali, kar je zamujenega in se bomo uvrstili v red naprednih kulturnih držav, ki znajo posvečati pridobitve modernega časa in energijo stopnjevanega dela v korist duhovnega, socialnega napredka in gmotnega blagostanja naroda. To so iskrene želje, ki nas navdajajo ob proslavi dvajsetletnice Jugoslavije, katere zgodovina je pisana s krvjo in zgrajena na milijonskih žrtvah, katere bodočnost naj bo zato tembolj sončna in vesela, kakor je bila nekdanja prošlost.

Dobave in licitacije

Dne 1. marca odn. 2. bo ob 9. uri dop. pri glavni carinarnici v Ljubljani javna prodaja 10 komadov železnih aparatov za dviganje tovorov z ročnim pogonom.

Pri Upravi zavoda »Obiljevo« pri Kruševcu bo dne 3. marca licitacija za dobavo raznih sesalk, ventilatorjev in kompresorjev; dne 6. marca za dobavo kompletne priprave za kuhanje nitroceluloze.

Dne 4. marca bo pri »Štabu vazduhoplovstva vojske« v Zemunu licitacija za dobavo specialnih šotorov; 11. marca mineralnega olja za avijonske motorje in 27. marca motociklov s prikolicami.

Dne 6. marca bo pri ekonom. odelnju gen. direkcija drž. železnic v Beogradu licitacija za dobavo stekla v ploščah (šip); 7. marca vodomerna stekla; 11. marca mehničnega orodja; 13. marca stekla v ploščah z žičnato vlogo; 14. marca kaučuk cevi za parni ogrev in zavore; 15. marca kaučuk cevi za avtomobilno varenje; 16. marca raznega stekla.

Dne 8. marca bo pri upravi III. oddelka vojno-tehničnega zavoda v Čačku licitacija za dobavo kotlov iz jeklene pločevine.

Dne 8. marca bo pri I. oddelku vojnosanitetnega zavoda v Hanrijevu pri Skoplju licitacija za dobavo mrkega premoga in livarskega koksa; 20. marca jesenovih in lipovih desk in drv.

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do 8. marca ponudbe za dobavo raznega telefonskega materijala.

Sekcija za »dubinske istražne radove na naftu i so« sprejema do dne 8. marca ponudbe za dobavo razne jeklene vrvi.

Dne 18. marca bo pri Vojnosanitetskem zavodu v Zemunu licitacija za dobavo 1200 kg konjske žime in dne 11. marca 2.500 m amerikan-platna.

Štab mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 15. marca ponudbe za dobavo 180.000 mesnih in 90.000 jetrnih konzerv; do 16. marca fleksibilnih armiranih gumenih cevi za pretakanje bencina.

Dne 17. marca bo pri centralni direkciji državnih rudarskih podjetij v Sarajevu licitacija za dobavo porcelanskih izolatorjev.

Direkcija drž. železnic v Ljubljani sprejema do 18. marca prošnje za zakup kolodvorske brivnice na postaji Maribor.

Direkcija pomorskega prometa v Splitu sprejema do 22. marca ponudbe za dobavo dizelmotorja in motorne sesalke.

Dne 23. marca bo pri upravi policije v Zagrebu licitacija za dobavo gumenih palic; 24. marca 21 kom. dežnih plaščev.

Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani na vpogled.

Velesjema v Ljubljani — uradno priznani razstavi

Na podlagi referata predsednika uprave za zaščito industrijske svojine in po § 94. zakona o zaščiti industrijske svojine z dne 1. maja 1928. je g. minister za trgovino in industrijo odločil: Mednarodna vzorčna velesjema, ki bosta to leto v Ljubljani in ki ju priredi Ljubljanski vzorčni velesjema, in sicer prvi spomladanski, od dne 3. do 12. junija 1939., drugi jesenski pa od dne 2. do 11. septembra 1939., je smatrati za uradno priznane razstave po § 94. pravilnika za izvrševanje zakona o zaščiti industrijske svojine z dne 1. V. 1928. ter se more zato za predmete industrijske svojine, razstavljene na teh sejmih, priznati zaščita po § 160. zakona o zaščiti industrijske svojine v zvezi s §§ 90., 107. in 113. tega zakona in §§ 95. do 99. gorenjega pravilnika s prednostno pravico od dne razstavitve.

Kakšne koristi si lahko obeta naš obrtnik od poseta leipziškega velesjema

Lani v juniju v Berlinu prirejena mednarodna obrtniška razstava je strokovnim krogom še živo v spominu. In zdaj lahko samo ugotovimo, da je bilo sodelovanje jugoslovenskega obrtništva na tej razstavi zelo uspešno. Kolikor je to dejstvo na eni strani zadovoljivo, toliko se nudi zdaj jugoslovenskemu obrtništvu na drugi strani naloga, da svoje izdelke še bolj izpopolni v pogledu okusa in tehnične izdelave.

Vsi dobro vemo, da je še nedavno veljala napredujoča industrializacija za sovražnico obrtništva in dvomilo se je celo, da bi se moglo obrtništvo tudi v naši državi obdržati poleg industrije. Ni samo mednarodna obrtniška razstava v Berlinu pokazala, da je tako naziranje zmotno. Z zakonom o obrtništvu, izdanim v prejšnjih letih, je bil cilj napotiti obrtništvo na nova pota, ki vodijo k novemu p. o. v. obrtništva in sicer tako, da je včlanjenje v obrtniško združenje vezano na predložitev dokumentov, izpričujočih strokovno

uposobljenost dotičnega obrtnika. Vsak obrtnik je zdaj primoran polagati pomočniški in mojstrski izpit. Prav tako je pa primoran vsak vajenec posejati obrtniško šolo. In končno, vsak obrtnik mora biti član svoje zadruge. Z izločanjem nezaželenih in strokovno neizobraženih obrtnikov je bilo doseženo to, da so obrtniški izdelki zopet dobili svoj dober glas. Zdaj je vsem jasno, da se človek tudi pri vseh industrijskih proizvodih ne more odreči okusnim obrtniškim izdelkom. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da je treba na tem polju še mnogo delati in da bo uspeh slednjič odvisen od iniciative in želje samega obrtnika, da se v svoji stroki čim bolj izpopolni. Za izpopolnitev v tem pogledu služi med drugim tudi posejanje takih prireditev, na katerih razstavljajo svoje izdelke obrtniki iz drugih držav, da bi bilo našim obrtnikom omogočeno kovati zase čim več koristi iz primerjanja svojih s tujimi obrtniški izdelki. Največja izmed vseh takih prireditev je

velesjema v Leipzigu, ki se prične letošnje pomlad 5. marca in bo trajal do včetega 13. marca. Več sto nemških obrtnikov bo razstavilo svoje izdelke na spomladanskem velesjemu v Leipzigu. Oni so stopili iz svojega vsakdanjega okvira v trdnem prepričanju, da bodo s svojimi izdelki zainteresirali ne samo nemškega, temveč tudi mednarodnega trgovca. Sodelovanje nemških obrtnikov na velesjemih v prejšnjih letih je bilo zelo uspešno. Naš obrtnik se na velesjemu ne bo samo učil s primerjanjem svojih izdelkov s tujimi, temveč bo imel na njem na razpolago vse one sirovine, ki jih on predeluje in vse ono orodje, s katerim on dela. Bodočnost našega obrtništva bo v polni meri odvisna tudi od tega, s kakšnim orodjem dela in kakšen material uporablja.

Da so jugoslovenskemu obrtniku znane vse prednosti, ki jih nudi velesjema v Leipzigu, je razvidno iz dejstva, da so jugoslovenski obrtniki v skupinah že večkrat posejali leipziške velesjeme. V interesu nadaljnje izobrazbe naših obrtnikov je zaželeno, da bi taka skupinska potovanja ne izostala tudi ob letošnjem velesjemu, ki se prične 5. marca, tem bolj, ker nudi poseben vlak, ki bo vozil na velesjema v Leipzigu, glede cene tudi malemu obrtniku možnost, da velesjema posesti.

Omeniti je treba še to, da je jugoslovensko obrtništvo na velesjemu v Leipzigu že bilo zastopano. V okviru jugoslovenske kolektivne razstave na pomladanskih velesjemih v prejšnjih letih so bili razstavljeni jugoslovenski obrtniški izdelki, kakor tudi umetna obrt, ki je vzbudila zanimanje vseh posetnikov. To pot bi bilo treba nadaljevati, ker je najboljša pot, da se naše obrtništvo propagira tudi izven mej naše države. Velesjema v Leipzigu postaja vedno bolj redna, v trgovskem duhu urejena prireditev mednarodnega obrtništva. Razen jugoslovenskega obrtništva razstavljajo v Leipzigu še rumunsko, bolgarsko, grško, madžarsko, švicarsko, iransko, japonsko in brazilsko obrtništvo. Vse to videti in na podlagi dobljenih vtisov poglobiti svoje znanje, je eden glavnih ciljev, ki jih dosežemo s posejanjem velesjemov v Leipzigu.

NAJVEČJI SLOVENSKE PUPILARNOVARNI ZAVOD

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Stanje vlog preko din 420.000.000.—

Lastne rezerve nad din 26.000.000.—

Dovoljuje posojila proti vknjižbi

Za vse obveze hranilnice jamči

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA**LIPSKI POMLADNI SEJEM 1939**

Začetek: 5. marca

60% popusta na nemških železnicah, znatni popusti v drugih državah.

Vsa pojasnila dajejo: Zvanični biro lajpciškega sajma, Beograd, Knez Mihajlova 33/I.

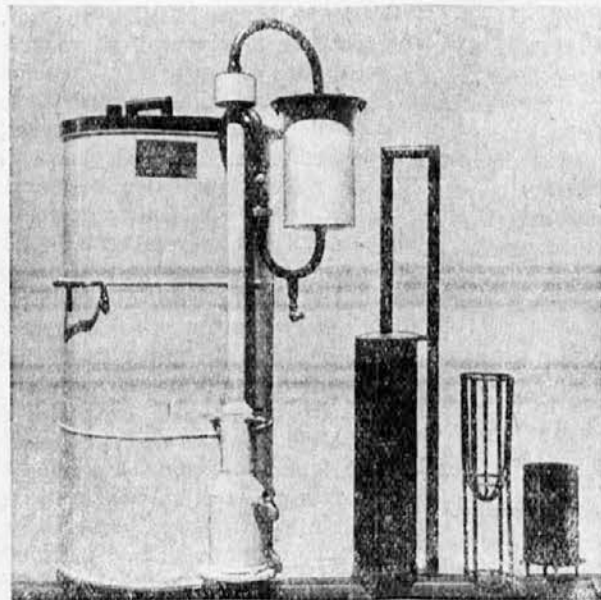
in častni zastopniki:

Ing. G. Tönnies, Ljubljana, Tyrševa c. 33. Telefon 27-62 in

Jos. Bezjak, Maribor, Gosposka ul. 25. Telefon 20-97.

Aga — Ruše**združene jugoslovenske tvornice acetilena in oksigena d. d., Ruše**

priporoča obrtnikom-kovinarjem svojo novo tipo ACETILENSKEGA APARATA

ki je grajen po najmodernejših tehničnih predpisih in je bil kot prvi aparat jugoslovenskega porekla odobren od banske uprave v Ljubljani na podlagi novega jugoslovenskega »Pravilnika o proizvodnji i uporabi kalcijuma karbida i acetilena« z dne 18. maja 1934. Aparat deluje po sistemu izmeničnega dotikanja karbida z vodo in se dobi v dveh velikostih:

Tipa I
ki proizvaja 3000 l acetilena na uro in se polni z 2,5 kg karbida.

Tipa II
ki proizvaja 5000 l acetilena na uro in se polni s 5 kg karbida.

Zahtevajte naročnico s potrebnimi pojasnili pri **AGA-RUŠE**

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKEdovoljuje že **30** let posojila v tekočem računu, proti vknjižbi in poroštvo vsem kreditu zmožnim osebam in tveganjem.

Lastna denarna sredstva so znašala 31. dec. 1938 Din 3.255.940.64, varnostni zaklad Din 1.215.350.— rezervni zaklad Din 1.183.820.—

KROJAČI!

Pri nabavi vsakovrstnega blaga za moške obleke, kakor tudi podloge in pribora, Vas bodo najbolj vestno in pri najugodnejših cenah postregli pri:

Češko-jugoslovenska veletrgovina blaga
ANTON HÜBL D. D.
Zagreb, Trenkova ulica štev. 7

ZANATSKA BANKA**Kraljevine Jugoslavije A. D.**

PODRUŽNICA LJUBLJANA
Gajeva ulica 6
TELEFON ŠT. 20-30

CENTRALA BEOGRAD
GLAVNA PODRUŽNICA ZAGREB
PODRUŽNICA SARAJEVO

Delniška glavica Din 75.000.000.—
Udeležba države Din 30.000.000.—
Rezervni fond nad Din 5.000.000.—

PODELJUJE
obrnikom in obrtnim podjetjem menična in hipotekarna posojila, kredite na tekoče račune in posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev.

SPREJEMA
od vsakogar vloge na hranilne knjižice in tekoče račune po najugodnejšem obrestovanju.

UPRAVLJA
imovino in fonde obrtniških ustanov in organizacij.

IZVRŠUJE
najkulantneje vse ostale bančne posle.

Obrtniki!
V vašem lastnem interesu je, da vse svoje denarne posle izvršujete potom svojega denarnega zavoda!